

*Inwentaryzacja dendrologiczna
wraz z zaleceniami w zakresie gospodarki
krzewów i drzew na terenie
Parku Powstańców Warszawy*

Zgodnie z umową nr ZZW/B/III/3/3/U-5/21/DKO/WR

Warszawa 2021

Wykonawca

TAXUS UL Sp. z o.o.
ul. Ochocka 14
02-495 Warszawa
tel./fax.: (0 22) 824 58 96
email: biuro@taxusul.com.pl

Dokument opracowano:

w Pracowni DS. Inwentaryzacji Zieleni w Wydziale Badań i Rozwoju

Kontrola końcowa

Dyrektor Wydziału Badań i Rozwoju
mgr inż. Krystian Szyc

SPIS TREŚCI

1. DANE OGÓLNE.....	5
2. OPIS TERENU	6
3. METODYKA I ZAKRES WYKONYWANYCH PRAC.....	8
4. ANALIZA HISTORYCZNA PARKU	9
5. WYKAZ GATUNKÓW DRZEW I KRZEWÓW WYSTĘPUJĄCYCH NA INWENTARYZOWANYM OBSZARZE.....	12
6. WYKAZ TABELARYCZNY ZINWENTARYZOWANYCH DRZEW I KRZEWÓW.....	15

1. DANE OGÓLNE

Podstawą opracowania jest umowa nr ZZW/B/III/3/3/U-5/21/DKO/WR zawarta w dniu 1 marca 2021 roku pomiędzy Miastem Stołecznym Warszawa a firmą Taxus UL Sp. z o.o.

Celem opracowania jest wykonanie zadania pn. „Wykonanie inwentaryzacji dendrologicznej wraz z zaleceniami w zakresie gospodarki krzewów i drzew na terenie Parku Powstańców Warszawy w dzielnicy Wola m.st. Warszawy”, pow. 8,68 ha, działki ewid.: 16/1, 16/3, 18/3 obręb 60711, oraz 14/5 obręb 60710.

Rysunek 1 Lokalizacja Parku Powstańców Warszawy w dzielnicy Wola (opracowanie własne)

2. OPIS TERENU

Park Powstańców Warszawy zlokalizowany jest w zachodniej części dzielnicy Wola m.st. Warszawy. Otoczony jest ulicami Wolską, Redutową i Cmentarzem Powstańców Warszawy.

Park jest ważnym historycznym miejscem pamięci dla Warszawy. Przestrzeń parkowa pełni jednocześnie funkcję wypoczynkową i rekreacyjną umożliwiającą mieszkańcom wypoczynek wśród zieleni – na polanie w południowej części znajduje się plac zabaw, siłownia plenerowa oraz leżaki umieszczone na polanie.

Najbardziej charakterystycznym elementem parku jest podłużne zagłębienie terenu z sadzawką, której lustro wody znajduje się około dziewięciu metrów niżej względem alejek parkowych.

Skarpa przy Stawie Wolskim jest miejscem gęsto porośniętym drzewami pozostawionymi bez większych ingerencji – usuwane są jedynie wiatrolomy i leżące na ziemi większe gałęzie.

W parku dominuje nawierzchnia żwirowa i drogi gruntowe. Główna aleja parkowa jest obsadzona barwnymi grupami krzewów liściastych.

Rysunek 2 Park Powstańców Warszawy – aleja główna widok w kierunku wschodnim (źródło: fotopolska.eu)

Drzewa, które stanowią park to w głównej mierze klony i jesiony, lipy oraz kasztanowce. Jednym z bardziej charakterystycznych drzew na terenie parku jest topola biała o obwodzie ponad 4,5 metra, znajdująca się w niedalekim sąsiedztwie ul. Sowińskiego. Pośrodku parku, w pobliżu placu zabaw, rosną bardzo stare orzechy włoskie o znacznych rozmiarach. Drzewem o wyjątkowej symbolice jest „Drzewo Pamięci”, dąb błotny, posadzony 1 sierpnia 2020 r. podczas uroczystych obchodów 76. rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego.

Rysunek 3 Fragment Mapy Koron Drzew Warszawy zbliżenie na obszar Parku Powstańców Warszawy

(źródło: um.warszawa.pl)

3. METODYKA I ZAKRES WYKONYWANYCH PRAC

Prace związane z wykonaniem Inwentaryzacji dendrologicznej wraz z zaleceniami w zakresie gospodarki krzewów i drzew podzielone zostały na trzy etapy:

1. Prace wstępne - obejmują pozyskanie mapy zasadniczej określonego obszaru oraz danych teledetekcyjnych (zobrazowania lotnicze oraz LIDAR)

2. Prace terenowe - obejmują największą część wykonywanych prac. Składają się na nie:

- a) spotkanie wprowadzające w teren objęty inwentaryzacją,
- b) określenie lokalizacji drzew i krzewów przy użyciu odbiorników pomiarowych wykonujących pomiary różnicowe w czasie rzeczywistym (pomiar RTK),
- c) określenie parametrów drzew i krzewów zgodnie z wytycznymi Zamawiającego,
- d) badanie wytypowanych drzew z użyciem młotka impulsywnego,
- e) określenie zaleceń i wniosków do dalszego postępowania,
- f) wykonanie dokumentacji fotograficznej,

3. Prace kameralne - obejmują prace pozwalające na dokładniejsze określenie parametrów drzew i krzewów:

- a) analiza danych LIDAR w celu określenia dokładnej wysokości drzew,
- b) analiza historycznych zdjęć lotniczych w celu określenia przybliżonego wieku drzew,

oraz prace obejmujące opracowanie materiałów z pomiarów terenowych w formie:

- a) zestawień tabelarycznych,
- b) części opisowej,
- c) części graficznej,
- d) części bazodanowej.

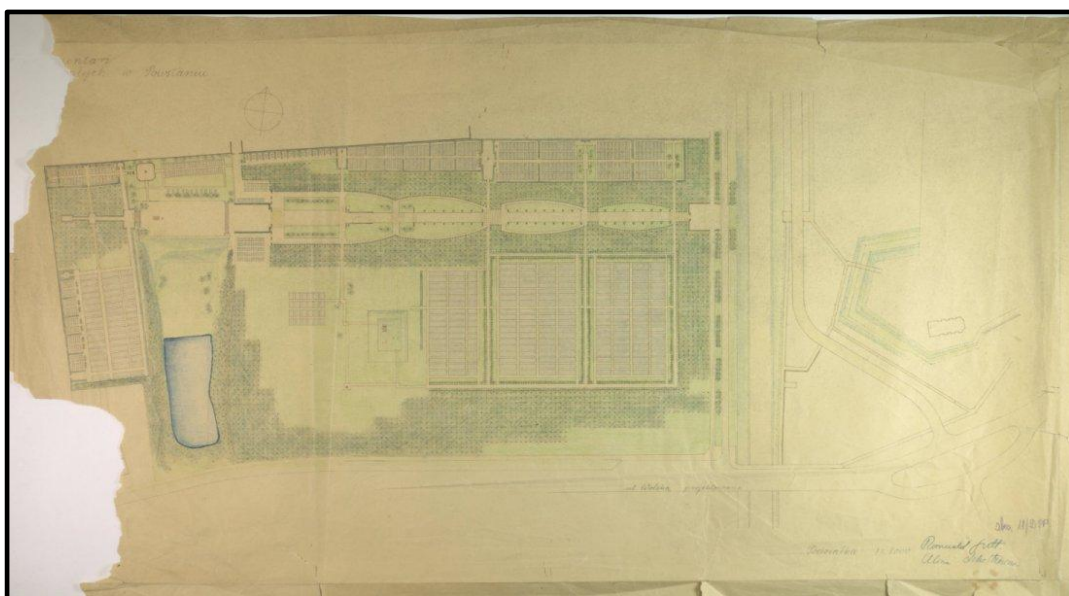
4. ANALIZA HISTORYCZNA PARKU

Park Powstańców Warszawy został wydzielony w latach 60. XX w. z terenu sąsiedniego Cmentarza Powstańców Warszawy. Do lat 90 park był zaniedbywany z powodu panującej władzy, która była nieprzychylna jakimkolwiek zabiegom. Park do rejestru zabytków został wpisany w roku 2012.

Rysunek 4 Zdjęcie lotnicze z 1945 roku (źródło: Google Earth)

Park posiada oś architektoniczno-krajobrazową powstałą według projektu (Rysunek 5) Romualda Gutta i Aliny Schlotzówny i opracowaną przez Edwarda Gogola i Tadeusza Wyrzykowskiego.

Rysunek 5 Projekt cmentarza wojennego na Woli opracowany przez Romualda Gutta i Alinę Schlotzówną 1945 r.

(źródło: <httpwww.sppw1944.org>)

Pomniki stanowią nieodłączny element parku. Umieszczony na szczycie kurhanu pomnik Polegli Niepokonani Gustawa Zemły z 1973 r. stanowi jeden z charakterystycznych elementów.

Na terenie parku znajduje się też pomnik Matki autorstwa Łukasza Krupskiego, odsłonięty w 2017 r. w czasie obchodów Dnia Matki. Pomnik powstał z inicjatywy uczestniczki Powstania Warszawskiego, stojącej na czele Społecznego Komitetu ds. Cmentarza Powstańców Warszawy.

W alei głównej w 2009 roku została odsłonięta tablica poświęcona „Harcierzom Szarych Szeregów”.

W alei głównej parku dnia 5 sierpnia 2015 r. została otwarta wystawa „Zachowajmy ich w pamięci”. Ekspozycja powstała z inicjatywy Muzeum Powstania Warszawskiego. Wystawa obejmuje ponad 90 szklanych prostopadłościanów. Wystawa co roku jest instalowana na wiosnę, a demontowana późną jesienią.

Rysunek 6 Pomnik Matka w Parku Powstańców Warszawy (źródło: fotopolska.eu)

Istotnym charakterystycznym elementem Parku jest dawne zaprojektowane nasadzenie drzew. Drzewa rosną w odległości średnio co 8 metrów. Dzięki takiemu układowi można prowadzić indywidualne podejście do każdego z drzew na terenie parku.

Rysunek 7 Schematyczny układ drzew w Parku Powstańców Warszawy (źródło: warszawskie-mozaiki.pl)

5. WYKAZ GATUNKÓW DRZEW I KRZEWÓW WYSTĘPUJĄCYCH NA INWENTARYZOWANYM OBSZARZE

Zinwentaryzowane drzewa

Bez czarny	<i>Sambucus nigra</i>
Dąb błotny	<i>Quercus palustris</i>
Dąb czerwony	<i>Quercus rubra</i>
Dąb mieszańcowy	<i>Quercus x rosacea</i>
Dąb szypułkowy	<i>Quercus robur</i>
Dąb szypułkowy 'Fastigiata'	<i>Quercus robur</i> 'Fastigiata'
Grab pospolity	<i>Carpinus betulus</i>
Grab pospolity 'Columnaris'	<i>Carpinus betulus</i> 'Columnaris'
Grusza pospolita	<i>Pyrus pyraeaster</i>
Jabłoń domowa	<i>Malus domestica</i>
Jabłoń domowa 'Mokum'	<i>Malus</i> 'Mokum'
Jabłoń purpurowa	<i>Malus x purpurea</i>
Jesion pensylwański	<i>Fraxinus pennsylvanica</i>
Jesion wyniosły	<i>Fraxinus excelsior</i>
Jesion wyniosły 'Atlas'	<i>Fraxinus excelsior</i> 'Atlas'
Jesion wyniosły forma jednolistkowa	<i>Fraxinus excelsior</i> f. <i>diversifolia</i>
Kasztanowiec czerwony	<i>Aesculus x carnea</i>
Kasztanowiec pospolity	<i>Aesculus hippocastanum</i>
Klon czerwony	<i>Acer rubrum</i>
Klon jawor	<i>Acer pseudoplatanus</i>
Klon jesionolistny	<i>Acer negundo</i>
Klon pospolity	<i>Acer platanoides</i>
Klon srebrzysty	<i>Acer saccharinum</i>
Lipa drobnolistna	<i>Tilia cordata</i>
Lipa holenderska	<i>Tilia x europaea</i>
Lipa krymska	<i>Tilia</i> 'Euchlora'
Lipa warszawska	<i>Tilia tomentosa</i> 'Varsaviensis'
Lipa szerokolistna	<i>Tilia platyphyllos</i>
Modrzew eurojapoński	<i>Larix x marschlinsii</i>
Modrzew europejski	<i>Larix decidua</i>
Modrzew japoński	<i>Larix kaempferi</i>
Oliwnik wąskolistny	<i>Elaeagnus angustifolia</i>

Orzech włoski	<i>Juglans regia</i>
Platan klonolistny	<i>Platanus x acerifolia</i>
Robinia biała	<i>Robinia pseudoacacia</i>
Sumak octowiec	<i>Rhus typhina</i>
Śliwa ałycza	<i>Prunus cerasifera</i>
Topola biała	<i>Populus alba</i>
Topola carska	<i>Populus x berolinensis</i> 'Petrowskiana'
Topola czarna	<i>Populus nigra</i>
Topola czarna 'Italica'	<i>Populus nigra</i> 'Italica'
Topola Simona	<i>Populus simonii</i>
Topola Simona 'Fastigiata'	<i>Populus simonii</i> 'Fastigiata'
Topola szara	<i>Populus x canescens</i>
Wiąz górski	<i>Ulmus glabra</i>
Wiąz szypułkowy	<i>Ulmus laevis</i>
Wierzba płacząca	<i>Salix x sepulcralis</i> 'Chrysocoma'
Wiśnia	<i>Prunus</i> sp. (wiśnia)
Żywotnik zachodni	<i>Thuja occidentalis</i>

Zinwentaryzowane krzewy

Berberys ottawski	<i>Berberis x ottawensis</i>
Berberys Thunberga	<i>Berberis thunbergii</i>
Berberys Thunberga 'Atropurpurea'	<i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea'
Berberys Thunberga 'Aurea'	<i>Berberis thunbergii</i> 'Aurea'
Berberys Thunberga 'Bagatelle'	<i>Berberis thunbergii</i> 'Bagatelle'
Berberys Thunberga 'Coronita'	<i>Berberis thunbergii</i> 'Coronita'
Berberys Thunberga 'Dart's Red'	<i>Berberis thunbergii</i> 'Dart's Red'
Berberys Thunberga 'Erecta'	<i>Berberis thunbergii</i> 'Erecta'
Berberys Thunberga 'Golden Carpet'	<i>Berberis thunbergii</i> 'Golden Carpet'
Bez czarny	<i>Sambucus nigra</i>
Bez czarny 'Black Lace Eva'	<i>Sambucus nigra</i> 'Black Lace Eva'
Cis pospolity	<i>Taxus baccata</i>
Dereń biały 'Aurea'	<i>Cornus alba</i> 'Aurea'
Dereń biały 'Sibirica'	<i>Cornus alba</i> 'Sibirica'
Dereń biały 'Sibirica Variegata'	<i>Cornus alba</i> 'Sibirica Variegata'
Grab pospolity	<i>Carpinus betulus</i>

Irga błyszcząca	<i>Cotoneaster lucidus</i>
Irga rozkrzewiona	<i>Cotoneaster divaricatus</i>
Jałowiec sabiński	<i>Juniperus sabina</i>
Jałowiec wirginijski 'Grey Owl'	<i>Juniperus virginiana</i> 'Grey Owl'
Jaśminowiec sp.	<i>Philadelphus</i> sp.
Jeżyna popielica	<i>Rubus caesius</i>
Ligustr pospolity	<i>Ligustrum vulgare</i>
Ligustr jajolistny 'Aureum'	<i>Ligustrum ovalifolium</i> 'Aureum'
Lilak pospolity	<i>Ligustrum vulgare</i>
Perukowiec podolski 'Purpureus'	<i>Cotinus coggygia</i> 'Purpureus'
Pęcherznica kalinolistna 'Diabolo'	<i>Physocarpus opulifolius</i> 'Diabolo'
Pęcherznica kalinolistna 'Luteus'	<i>Physocarpus opulifolius</i> 'Luteus'
Pięknotka Bodiniera	<i>Callicarpa bodinieri</i>
Pigwowiec japoński	<i>Chaenomeles japonica</i>
Róża sp.	<i>Rosa</i> sp.
Suchodrzew chiński	<i>Lonicera pileata</i>
Sumak octowiec	<i>Rhus typhina</i>
Śliwa ałycza	<i>Prunus cerasifera</i>
Śnieguliczka biała	<i>Symphoricarpos albus</i>
Śnieguliczka Chenaulta 'Hancock'	<i>Symphoricarpos x chenaultii</i> 'Hancock'
Tamaryszek czteropręcikowy	<i>Tamarix tetrandra</i>
Tawulec pogięty	<i>Stephanandra incisa</i>
Tawuła japońska 'Genpei'	<i>Spiraea japonica</i> 'Genpei'
Tawuła japońska 'Goldflame'	<i>Spiraea japonica</i> 'Goldflame'
Tawuła japońska 'Golden Princess'	<i>Spiraea japonica</i> 'Golden Princess'
Tawuła szara 'Grefsheim'	<i>Spiraea cinerea</i> 'Grefsheim'
Tawuła van Houtte'a	<i>Spiraea x vanhouttei</i>
Trzmielina pospolita	<i>Euonymus europaeus</i>
Wiąz górski	<i>Ulmus glabra</i>

6. WYKAZ TABELARYCZNY ZINWENTARYZOWANYCH DRZEW I KRZEWÓW

TABELA NR 1 – DRZEWA

TABELA NR 2 – KRZEWY

TABELA NR 3 – GRUPY KRZEWÓW

TABELA NR 4 – GRUPY DRZEW